

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΣΚΟΠΙΑ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

Τεύχος 48

Επισκόπηση οικονομικών, εμπορικών και επιχειρηματικών
ειδήσεων για τη Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας

Σύνταξη-Επιμέλεια:

*Π. Λάρδα, Σύμβουλος ΟΕΥ Α΄
Ε. Ξυδιά, Γραμματέας ΟΕΥ Α΄*

- Σεπτέμβριος 2020 -

Περιεχόμενα

1. Επιχειρηματική δραστηριότητα	4
1.1 Ενέργεια και Ορυκτά	4
-Η τιμή της βενζίνης μειώθηκε κατά μισό δηνάριο, ανά λίτρο, από τέλη Ιουλίου 2020	4
-Αύξηση ύψους 7,4% στην τιμή της ηλεκτρικής ενέργειας	4
-Στατιστικά στοιχεία για την ενέργεια Μάιος 2020 - προκαταρκτικά στοιχεία (Ηλεκτρισμός, φυσικό αέριο, άνθρακας και προϊόντα πετρελαίου)	4
-Πρόταση ESM για δημιουργία Ταμείου Ενεργειακής Αλληλεγγύης για τη στήριξη κοινωνικά ευάλωτων κατηγοριών πολιτών	4
-Πλημμύρες στο ορυχείο "Suvodol" – Υπό έλεγχο η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας	4
1.2 Κατασκευών, δομικών υλικών και Real Estate	5
-Ανακοίνωση διαγωνισμού 70 εκατ. ευρώ για κατασκευή και επισκευή τοπικής οδικής υποδομής σε 17 Δήμους της Βόρειας Μακεδονίας	5
1.3 Τραπεζικός Τομέας & Χρηματιστηριακή αγορά	5
-Αύξηση τραπεζικού δανεισμού και καταθέσεων στη Βόρεια Μακεδονία παρά την πανδημία Covid-19	5
-Οι τράπεζες αναμένουν αυξημένη ζήτηση για δάνεια από εταιρείες το τρίτο τρίμηνο τ.ε.	6
-Συνέπειες της κρίσης στην αποπληρωμή τραπεζικών δανείων	6
-Τα 2/3 των καταναλωτών πληρώνουν ανέπαφα, το 1/5 χρησιμοποιεί ψηφιακό πορτοφόλι μέσω κινητού	6
1.4 Τομέας Μεταφορών & Επικοινωνιών/Πληροφορικής	6
-Μείωση συνδρομητών κινητής τηλεφωνίας και παράλληλη αύξηση σταθερής τηλεφωνίας	6
-Αποχώρηση της γερμανικής Wibe από συμφωνία κατασκευής σιδηροδρόμου προς Βουλγαρία	6
-Κατασκευή νέου κέντρου Logistics από τη "Deni International"	7
1.5 Αγροτικός τομέας και τομέας τροφίμων	7
-Αποτροπή εισαγωγής στη Βόρεια Μακεδονία μη κατάλληλων προϊόντων κρέατος	7
-Δείκτες τιμών στη γεωργία, Ιούνιος 2020	7
-Μείωση των καλλιεργούμενων εκτάσεων στη Βόρεια Μακεδονία	7
1.6 Βιομηχανικός Τομέας	8
-Δείκτες αριθμού εργαζομένων στη βιομηχανία, Ιούνιος 2020	8
-Δείκτες τιμών βιομηχανικών παραγωγών, σύνολο, Ιούνιος 2020	8
-Δείκτες τιμών βιομηχανικών παραγωγών στη μη εγχώρια αγορά, Ιούνιος 2020	8
1.7 Τομέας Τουρισμού	9
-Εσωτερικός τουρισμός μεταφέρει τον ιό στα εγχώρια θέρετρα	9
-Μείωση 90% των Ελλήνων τουριστών στη Γευγελή εξ' αιτίας του κορωνοϊού	9
-Στατιστικά στοιχεία τουρισμού στη Βόρεια Μακεδονία (Μάιος 2020)	9
1.8 Τομέας Εμπορίου	9
-Μείωση του κύκλου εργασιών λιανικής πώλησης τον Ιούνιο 2020	9
-Δείκτης Τιμών Καταναλωτή και Δείκτης Τιμών Λιανικής, Ιούλιος 2020	10
-Μνημόνιο Συνεργασίας μεταξύ της Ένωσης Τραπεζών της Βορείου Μακεδονίας και της Ένωσης για το Ηλεκτρονικό Εμπόριο της Βορείου Μακεδονίας	10
1.9 Τομέας Υγείας & Περιβάλλοντος	10
-Νέο Κέντρο Ετοιμότητας σε Επιδημίες	10
1.10 Άλλες ειδήσεις επιχειρηματικού ενδιαφέροντος	11
-Δελτίο τρεχουσών προκηρύξεων δημοσίων διαγωνισμών Βόρειας Μακεδονίας (5.8.2020)	11
-Εξαγορά της "Ilirica Fund Management AD Skopje" από την "Generali Investments"	11
-Εργατικό δυναμικό στη Βόρεια Μακεδονία: Αύξηση οικονομικά ενεργών ατόμων τα τελευταία δέκα έτη	11
-Μικρές εταιρείες από των τομέα πωλήσεων και εμπορίου αναγνωρίζουν την ανάγκη ψηφιοποίησης	11

-Οι μικρές εταιρείες κυριαρχούν στην οικονομία της Βόρειας Μακεδονίας _____	11
-ΑΕC: Διαδικασία για το 5G μέχρι το τέλος του έτους μέσω της διοργάνωσης δημοπρασιών για τις σχετικές ζώνες συχνοτήτων _____	12
2. Οικονομικές ειδήσεις _____	12
-Αρνητική ανάπτυξη του ΑΕΠ της Βόρειας Μακεδονίας σύμφωνα με στοιχεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το πρώτο τρίμηνο του 2020 _____	12
-Η Υπηρεσία Δημοσίων Εσόδων (PRO) της Βόρειας Μακεδονίας αποκαλύπτει απάτη σχετικά με μέτρο οικονομικής ενίσχυσης του κατώτατου μισθού _____	12
-Νέα δημοσιονομική στρατηγική της Βόρειας Μακεδονίας για το 2021-2023 / Αύξηση του δημοσίου και κυβερνητικού χρέους της Βόρειας Μακεδονίας, το β' τρίμ. 2020 _____	12
-2 ^η Σύνοδος του φόρουμ για την "Ενίσχυση των Δημοτικών Συμβουλίων" _____	13
2. Διεθνείς Οικονομικές Σχέσεις _____	13
-Αναθεώρηση της Συμφωνίας Ελεύθερου Εμπορίου Ουκρανίας – Βόρειας Μακεδονίας _____	13
4. Ευρωπαϊκή προοπτική _____	13
-Thimoniér: Η Γαλλία εγκρίνει το διαπραγματευτικό πλαίσιο, ενώ η Βουλγαρία παραμένει σιωπηλή _____	13
-Συμφωνία μακροοικονομικής χρηματοδοτικής συνδρομής ύψους 80 εκατ. ευρώ από την ΕΕ στη Βόρεια Μακεδονία _____	14
5. Ειδήσεις γενικού ενδιαφέροντος _____	14
-Κόστος ζωής το 2019 και καταναλωτικές συνήθειες στη Βόρεια Μακεδονία _____	14
-Αύξηση βίας και των εγκλημάτων μίσους σύμφωνα με έκθεση της Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Ελσίνκι _____	15
-Χαμηλό το ποσοστό απασχόλησης των γυναικών στη Βόρεια Μακεδονία _____	15
-Στην 47 ^η θέση η Βόρεια Μακεδονία, ως προς την επιχειρηματική δραστηριοποίηση των γυναικών _____	15
-Αύξηση θνησιμότητας στη Βόρεια Μακεδονία, το 2019 _____	15
6. Εκδηλώσεις, εκθέσεις, επισκέψεις _____	15
(Λόγω της πανδημίας COVID-19 και της κατά συνέπεια συχνή ακύρωσης εκδηλώσεων στη Βόρεια Μακεδονία, το εν λόγω κεφάλαιο αντικαθίσταται με πληροφορίες που αφορούν στα μέτρα για τον περιορισμό της εξάπλωσης του κορωνοϊού.) _____	15
-Αμερικανική βοήθεια \$1,5 εκατ. για την καταπολέμηση του κορωνοϊού στη Βόρεια Μακεδονία _____	16
-Αλλαγή καταναλωτικής συμπεριφοράς λόγω πανδημίας, ως προς τις εξόδους και την κατανάλωση τροφίμων και ποτών _____	16
-Κρατικές επιδοτήσεις για σχολικά είδη, ύψους 3.000 δηναρίων, σε οικογένειες χαμηλού εισοδήματος _____	16

Σημειώσεις / Disclaimer :

1. Σε περίπτωση αναδημοσίευσης, παρακαλείστε όπως αναφέρεται η πηγή.
2. Εφ' όσον δεν επιθυμείτε πλέον να λαμβάνετε τα Ενημερωτικά Δελτία του Γραφείου ΟΕΥ-Σκοπίων, παρακαλείστε όπως αποστείλετε σχετικό μήνυμα στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο μας (ecocom-skorje@mfa.gr).
3. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που συλλέγονται από το Υπουργείο Εξωτερικών, παρέχονται από τα υποκείμενα αυτών εκουσίως και χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για παροχή ενημέρωσής τους ή για στατιστικούς σκοπούς. Η διαχείριση και προστασία των προσωπικών δεδομένων υπόκειται στα οριζόμενα στο εθνικό, ενωσιακό και διεθνές δίκαιο σχετικά με την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως εκάστοτε ισχύει (Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την προστασία προσωπικών δεδομένων από το Υπουργείο Εξωτερικών: βλ. <http://www.agora.mfa.gr/prostasia-prosopikon-dedomenon>)
4. Οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στο παρόν Ενημερωτικό Δελτίο προέρχονται τόσο από επίσημες πηγές (Κρατική Στατιστική Υπηρεσία, Κεντρική Τράπεζα, ιστοσελίδες Υπουργείων και δημοσίων φορέων κ.α.), όσο και από ειδήσεις σε έντυπα και άλλα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Το Γραφείο ΟΕΥ - Σκοπίων τηρεί επιφύλαξη ως προς τις ειδησεογραφικές πηγές για τις οποίες δεν εγγυάται την ακρίβειά τους.

1. Επιχειρηματική δραστηριότητα

1.1 Ενέργεια και Ορυκτά

-Η τιμή της βενζίνης μειώθηκε κατά μισό δηνάριο, ανά λίτρο, από τέλη Ιουλίου 2020

Από τα μεσάνυχτα τις 28 Ιουλίου τ.ε., η τιμή της βενζίνης μειώθηκε κατά μισό δηνάριο ανά λίτρο, ενώ η τιμή του ντίζελ παρέμεινε η ίδια, σύμφωνα με απόφαση της Ρυθμιστικής Επιτροπής Ενέργειας (ERC). Με την εν λόγω απόφαση μειώθηκαν οι τιμές λιανικής των παραγώγων πετρελαίου κατά μέσο όρο 0,26%. Η νέα λιανική τιμή της βενζίνης EUROSUPER BS-95 είναι 59,5 δηνάρια, ενώ το EUROSUPER BS-98 πωλείται 61,5 δηνάρια ανά λίτρο. Το EURODIESEL (DE V) συνέχισε να πωλείται στα 53 δηνάρια. Η λιανική τιμή του ελαφρού οικιακού πετρελαίου (EL-1) αυξήθηκε κατά μισό δηνάριο, ανά λίτρο και κοστίζει επίσης 53 δηνάρια/λίτρο. Με την απόφαση της ERC στα 0,155 δηνάρια ανά χιλιόγραμμο, η λιανική τιμή του μαζούτ M-1 NS μειώνεται και τώρα θα κοστίζει 26,06 δηνάρια.

-Αύξηση ύψους 7,4% στην τιμή της ηλεκτρικής ενέργειας

Η τιμή της ηλεκτρικής ενέργειας που καταβάλλεται από τα νοικοκυριά στη ρυθμιζόμενη αγορά ηλεκτρικής ενέργειας έχει αυξηθεί κατά 7,42%, και οι πολίτες θα συνεχίσουν να είναι σε θέση να χρησιμοποιούν το ειδικό τιμολόγιο εκτός ωρών αιχμής κατά τις ίδιες χρονικές στιγμές όπως και πριν, επιβεβαίωσε πρόσφατα ο Πρόεδρος της Ρυθμιστικής Επιτροπής Ενέργειας (ERC), κ. Marko Bislimoski. Η τιμή του ηλεκτρικού ρεύματος από την ELEM αυξήθηκε κατά 10,74%, η τιμή μεταφοράς ηλεκτρικού ρεύματος της MEPSO κατά 12,5%, η τιμή διανομής αυξήθηκε κατά 2,8%, ενώ το μερίδιο παροχής της «EVN Home» μειώθηκε κατά 7,71%. Η τιμή δεν επηρεάζεται από τις νέες προσλήψεις. Σύμφωνα με τον κ. Bislimoski, η αύξηση των τιμών του ηλεκτρικού ρεύματος ζητήθηκε από όλες τις εταιρείες ηλεκτρικής ενέργειας, λόγω των προβλημάτων που προκλήθηκαν από την κρίση της πανδημίας. Η εταιρεία ESM, πρόσθεσε, έχει μειωμένα έσοδα από την πώληση πλεονασματικού ηλεκτρικού ρεύματος ύψους 17 εκατ. ευρώ, και η MEPSO είχε χαμηλότερα έσοδα για τη μεταφορά, ύψους 11 εκατ. ευρώ, από τη μεταφορά ηλεκτρικής ενέργειας στο εξωτερικό.

-Στατιστικά στοιχεία για την ενέργεια Μάιος 2020 - προκαταρκτικά στοιχεία (Ηλεκτρισμός, φυσικό αέριο, άνθρακας και προϊόντα πετρελαίου)

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας, τον Μάιο του 2020, η συνολική κατανάλωση ανά είδος ενεργειακών προϊόντων ήταν: 524.980 μεγαβατώρες (MWh) ηλεκτρισμός, 3.505 εκατ. κ.τμ. (nm³) φυσικού αερίου, 363.229 τόνοι άνθρακα και 79.336 τόνοι πετρελαιοειδών. Η ακαθάριστη εθνική παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας συμμετείχε με 63,5% στην ακαθάριστη εθνική κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας, ενώ το 96,1% της συνολικής εθνικής κατανάλωσης άνθρακα χρησιμοποιήθηκε για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας.

-Πρόταση ESM για δημιουργία Ταμείου Ενεργειακής Αλληλεγγύης για τη στήριξη κοινωνικά ευάλωτων κατηγοριών πολιτών

Σύμφωνα με δηλώσεις του Γενικού Διευθυντή της AD ESM, κ. Vasko Kovacevski στον Τύπο, η εταιρεία, αμέσως μετά το σχηματισμό της νέας Κυβέρνησης στη χώρα, θα προτείνει τη δημιουργία Ταμείου Ενεργειακής Αλληλεγγύης, δηλαδή ενός ταμείου για τη στήριξη κοινωνικά ευάλωτων κατηγοριών πολιτών. Η εταιρεία φαίνεται να εξετάζει τη δημιουργία ενός ενεργειακού κοινωνικού πακέτου, που αφορά στον καθορισμό ποσότητας ηλεκτρικής ενέργειας που θα διατεθεί στις ευάλωτες κατηγορίες των πολιτών. Ο Γενικός Διευθυντής της AD ESM εξήγησε για άλλη μια φορά ότι, μετά την απελευθέρωση της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας από την 1^η Ιουλίου 2019, η εταιρεία προσφέρει την παραγόμενη ηλεκτρική ενέργεια στον καθολικό προμηθευτή EVN Home, σε τιμή που δεν χρειάζεται να είναι δεσμευτική για τον προμηθευτή, αλλά είναι επίσης πολύ χαμηλότερη από την τιμή της αγοράς.

-Πλημμύρες στο ορυχείο "Suvodol" – Υπό έλεγχο η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας

Σφοδρές βροχοπτώσεις, την πρώτη εβδομάδα του Αυγούστου τ.ε., προκάλεσαν πλημμύρες στο ορυχείο "Suvodol" από το οποίο προμηθεύεται άνθρακα το εργοστάσιο θερμικής ενέργειας "REK Bitola". Εξ αιτίας αυτού, η ανασκαφή και η μεταφορά του άνθρακα διακόπηκε, αλλά η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας συνεχίστηκε σύμφωνα με το σχέδιο και τις ανάγκες του συστήματος ηλεκτρικής ενέργειας.

Σύμφωνα με δημοσιεύματα, οι αρμόδιες κρατικές υπηρεσίες, οι ανθρακωρύχοι, καθώς και η διαχειριστική αρχή της "REK Bitola" κατέβαλαν κάθε δυνατή προσπάθεια για την αποκατάσταση της κατάστασης. Μέλη του στρατού έλαβαν επίσης μέρος στην επιχείρηση για τη θέση του ορυχείου σε λειτουργία, ενώ υπήρξε και πλημμύρα στο ορυχείο "Brod Gneotino", το οποίο ετοιμαζόταν για εξόρυξη άνθρακα στις αρχές Σεπτεμβρίου τ.ε.. Αυτό το ορυχείο επισκευάζεται επίσης, καθώς επίσης και διάφορα μηχανήματα για τη μεταλλεία που υπέστησαν ζημιές. Οι εκπρόσωποι της "REK Bitola" δήλωσαν ότι παρά τα προβλήματα αυτά, η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας λειτουργεί ομαλά και υπάρχουν αρκετά αποθέματα άνθρακα για τις επόμενες 10 ημέρες. Ο κ. Vasko Kovachevski (γενικός διευθυντής της κρατικής επιχείρησης ενέργειας "ELEM") δήλωσε ότι αυτή τη στιγμή μόνο μία από τις τρεις μονάδες λειτουργεί στο εργοστάσιο θερμικής ενέργειας, ωστόσο αναμένει ότι η δεύτερη μονάδα θα συμπεριληφθεί σύντομα στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, ενώ η τρίτη μονάδα θα συμπεριληφθεί τον χειμώνα.

1.2 Κατασκευών, δομικών υλικών και Real Estate

-Ανακοίνωση διαγωνισμού 70 εκατ. ευρώ για κατασκευή και επισκευή τοπικής οδικής υποδομής σε 17 Δήμους της Βόρειας Μακεδονίας

Το Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών ανακοίνωσε τον πρώτο διαγωνισμό για την κατασκευή και επισκευή τοπικών οδών και δρόμων σε 17 Δήμους, ως το πρώτο στάδιο το οποίο συνίσταται στην ανακατασκευή 28 τοπικών οδών 23,6 χλμ., κόστους 4,5 εκατ. ευρώ. Αυτό αποτελεί μέρος ενός πενταετούς έργου κατασκευής και επισκευής τοπικών δρόμων σε 81 Δήμους και την πόλη των Σκοπίων, η οποία περιλαμβάνει πάνω από 400 χλμ. τοπικής οδικής υποδομής συνολικού κόστους περίπου 70 εκατ. ευρώ. Περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να δείτε στον ακόλουθο σύνδεσμο του αρμόδιου Υπουργείου: <https://vlada.mk/node/18261?ln=en-gb>. Για τον πρώτο αυτό διαγωνισμό, η προθεσμία υποβολής προσφορών ήταν στις 18 Αυγούστου τ.ε.. Αυτό το στάδιο περιλαμβάνει μόνο τους Δήμους που υπέβαλαν ολοκληρωμένα και αναθεωρημένα έργα εγκεκριμένα από την Παγκόσμια Τράπεζα.

1.3 Τραπεζικός Τομέας & Χρηματοπιστηριακή αγορά

-Αύξηση τραπεζικού δανεισμού και καταθέσεων στη Βόρεια Μακεδονία παρά την πανδημία Covid-19

Σύμφωνα με στοιχεία που δημοσίευσε η Κεντρική Τράπεζα της Βόρειας Μακεδονίας, παρά την πανδημία Covid-19, οι πολίτες της χώρας συνέχισαν να αποταμιεύουν και να δανείζονται από τα εγχώρια τραπεζικά ιδρύματα, καταγράφοντας και αυξητικούς ρυθμούς, κατά περίπτωση. Μέχρι τον Ιούνιο τρέχοντος έτους 171,3 δισ. δηνάρια ή περίπου 2,7 δισ. ευρώ είναι το ποσό των δανείων που δόθηκε σε πολίτες της Βόρειας Μακεδονίας από τράπεζες και αποταμιευτικά ιδρύματα της χώρας. Σύμφωνα με στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας, τον Ιούνιο τ.ε., τα συνολικά δάνεια προς τα νοικοκυριά σημείωσαν μηνιαία αύξηση 1,3%, η οποία προέρχεται κυρίως από δάνεια σε τοπικό νόμισμα (δηνάρια). Η ετήσια ανάπτυξη είναι 8,8% και οφείλεται σε αυξημένα δάνεια, τόσο σε δηνάρια, όσο και σε ξένο νόμισμα, εν μέσω μεγαλύτερης συμβολής των δανείων σε δηνάρια. Εξαιρώντας την επίδραση της μεταφοράς επισφαλών και αμφισβητούμενων απαιτήσεων από τον ισολογισμό σε αρχεία εκτός ισολογισμού, -σύμφωνα με την απόφαση της Κεντρικής Τράπεζας-, η ετήσια αύξηση των δανείων των νοικοκυριών ανήλθε σε 9,6% τον Ιούνιο τ.ε.. Τα δεδομένα δείχνουν αύξηση στα στεγαστικά και καταναλωτικά δάνεια, καθώς και μείωση των καρτών και των δανείων για αγορά αυτοκινήτων. Παράλληλα, σύμφωνα πάντα με στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας, για τον Ιούνιο τ.ε. σε μηνιαία βάση, σημειώθηκε αύξηση καταθέσεων 1,4%, λόγω της αύξησης τόσο των εταιρικών, όσο και των καταθέσεων των νοικοκυριών, με μια ελαφρώς πιο έντονη συμβολή του εταιρικού τομέα. Ο ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης ήταν 8,4%, εν μέσω υψηλότερης αύξησης των καταθέσεων των νοικοκυριών. Τα παραπάνω στοιχεία δείχνουν ότι η πανδημία δεν φόβισε τους πολίτες, ώστε να οδηγηθούν σε μαζικές αναλήψεις κεφαλαίων από τις τράπεζες, αντίθετα δείχνουν μια ψύχραιμη αντίδραση της αγοράς και έκφραση εμπιστοσύνης των οικονομικών παραγόντων στο εγχώριο τραπεζικό σύστημα. Περισσότερες πληροφορίες υπάρχουν σε δελτίο της Κεντρικής Τράπεζας στον ακόλουθο σύνδεσμο:

[http://www.nbrm.mk/content/statistika/Soopstenija/%D0%9CD/2020/Soopstenie za pecat monetami dvizenja 2020 juni eng.pdf](http://www.nbrm.mk/content/statistika/Soopstenija/%D0%9CD/2020/Soopstenie%20za%20pecat%20monetami%20dvizenja%202020%20juni_eng.pdf)

-Οι τράπεζες αναμένουν αυξημένη ζήτηση για δάνεια από εταιρείες το τρίτο τρίμηνο τ.ε.

Κατά το τρίτο τρίμηνο τ.ε., οι τράπεζες αναμένουν καθαρή αύξηση της ζήτησης πιστώσεων από εταιρείες, σύμφωνα με την Κεντρική Τράπεζα της Δημοκρατίας Βόρειας Μακεδονίας. Το δεύτερο τρίμηνο του 2020, οι τράπεζες δείχνουν μια περαιτέρω καθαρή μείωση της συνολικής ζήτησης για εταιρικά δάνεια, αλλά μικρότερη από την προηγούμενη έρευνα. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Έρευνας, περίπου το 35% των τραπεζών υποδεικνύουν μερική, δηλαδή σημαντική αύξηση της ζήτησης για εταιρικά δάνεια, σε σύγκριση με το μικρό ποσοστό της προηγούμενης έρευνας (0,6%). Ταυτόχρονα, περίπου το 38% των τραπεζών δηλώνει μερική, δηλαδή σημαντική μείωση της πιστωτικής ζήτησης (9,7% στην προηγούμενη έρευνα). Η καθαρή μείωση της ζήτησης το δεύτερο τρίμηνο έρχεται σε αντίθεση με τις προσδοκίες των τραπεζών από την προηγούμενη έρευνα για καθαρή αύξηση της ζήτησης.

-Συνέπειες της κρίσης στην αποπληρωμή τραπεζικών δανείων

Τα στοιχεία της Κεντρικής Τράπεζας της Βόρειας Μακεδονίας, κατά το πρώτο τρίμηνο του έτους, δείχνουν ότι το 4,7% των δανείων ήταν μη εξυπηρετούμενα και είναι τα πρώτα τα οποία πιέστηκαν με αναγκαστική είσπραξη, μετά από ένα διάλειμμα 4 μηνών. Επιπλέον, σύμφωνα με τα δεδομένα, περισσότεροι από 106.000 λογαριασμοί δεσμευτικών μέχρι τον Μάρτιο τ.ε., 26.000 εκ των οποίων ήταν νομικά πρόσωπα και 80.000 πολίτες.

-Τα 2/3 των καταναλωτών πληρώνουν ανέπαφα, το 1/5 χρησιμοποιεί ψηφιακό πορτοφόλι μέσω κινητού

Τον τελευταίο χρόνο οι πολίτες της Βόρειας Μακεδονίας που χρησιμοποιούν κάρτες επιλέγουν να πληρώνουν όλο και περισσότερο ανέπαφα, σύμφωνα με έρευνα της εταιρείας Visa που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της εκστρατείας «Συνεχίζοντας το ψηφιακό μέλλον». Από τον Μάρτιο του 2019, έως τον Μάρτιο του 2020, η χρήση αυτής της μεθόδου πληρωμής με κάρτες Visa στη Βόρεια Μακεδονία αυξήθηκε κατά 113%. Περίπου το 86% των πολιτών είναι διατεθειμένοι να πληρώσουν με κάρτες πληρωμής χωρίς επαφή, ενώ το 68% των καταναλωτών στη χώρα τις χρησιμοποιούν τακτικά. Αυτό σημαίνει ότι σχεδόν τα δύο τρίτα των πολιτών της Βόρειας Μακεδονίας πληρώνουν ανέπαφα, σε αντίθεση με τους πολίτες του Μαυροβουνίου, της Σερβίας και της Βοσνίας-Ερζεγοβίνης, όπου αυτή η μέθοδος πληρωμής εφαρμόζεται κατά το ένα τέταρτο του πληθυσμού του. Η Αλβανία, από την άλλη πλευρά, έχει τη χαμηλότερη χρήση της ανέπαφης πληρωμής. Εφαρμόζεται από έναν στους 10 αγοραστές. Η έρευνα δείχνει ότι κάθε πέμπτος καταναλωτής στη χώρα χρησιμοποιεί κινητό τηλέφωνο για ανέπαφη πληρωμή, ενώ το 77% είναι εξοικειωμένοι με την επιλογή ψηφιακού πορτοφολιού μέσω κινητού. Περίπου το 68% των χρηστών εξέφρασαν την επιθυμία να πληρώσουν με τη βοήθεια κινητών εφαρμογών στο μέλλον.

1.4 Τομέας Μεταφορών & Επικοινωνιών/Πληροφορικής

-Μείωση συνδρομητών κινητής τηλεφωνίας και παράλληλη αύξηση σταθερής τηλεφωνίας

Αυξημένο ενδιαφέρον μεταξύ των πολιτών για σταθερή τηλεφωνία ή μεγαλύτερη πώληση των πακέτων χρήσης διαδικτύου και σταθερή τηλεφωνία σε έναν λογαριασμό. Υπάρχει μια ασυνήθιστη ανάκαμψη στην αγορά ηλεκτρονικών επικοινωνιών στη χώρα, όπου κατά την τελευταία περίοδο υπήρξε μια αυξανόμενη τάση στον αριθμό των χρηστών σταθερής τηλεφωνίας και ταυτόχρονα μείωση του αριθμού των ενεργών συνδρομητών κινητής τηλεφωνίας. Σύμφωνα με την έκθεση του Οργανισμού Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών (AEC) σχετικά με την ανάπτυξη της αγοράς το τελευταίο τρίμηνο του περασμένου έτους, ο συνολικός αριθμός συνδρομητών υπηρεσιών σταθερής τηλεφωνίας στις 12.31.2019 ήταν 400.454, δηλαδή αύξηση 1,54% σε σύγκριση με το τρίτο τρίμηνο του 2019. Η αύξηση των συνδρομητών παρατηρείται τόσο στα νοικοκυριά όσο και στους επιχειρηματικούς χρήστες. Από την άλλη πλευρά, οι τέσσερις εταιρείες κινητής τηλεφωνίας στο τέλος του περασμένου έτους είχαν συνολικά 1.921.013 ενεργούς συνδρομητές, δηλαδή μείωση 6,54% σε σύγκριση με το τρίτο τρίμηνο του 2019, όταν υπήρχαν 2.055.039 ενεργοί συνδρομητές στη χώρα.

-Αποχώρηση της γερμανικής Wibe από συμφωνία κατασκευής σιδηροδρόμου προς Βουλγαρία

Σύμφωνα με εδώ δημοσιεύματα, η κατασκευή του σιδηροδρόμου προς τη Βουλγαρία σταμάτησε και πάλι. Η γερμανική εταιρεία Wibe απέσυρε όλα τα μηχανήματά της και ζήτησε την έξοδό της από τη συμφωνία με τη δημόσια Εταιρεία Σιδηροδρομικών Υποδομών της Βόρειας Μακεδονίας.

Η διοίκηση της Wibe δεν προέβη σε σχόλια, ενώ η Εταιρεία Σιδηροδρομικών Υποδομών εξηγεί ότι θα πρέπει τώρα να ανακοινωθεί νέος διαγωνισμός για την κατασκευή. Σύμφωνα με δηλώσεις της εταιρείας, στο πλαίσιο της συμφωνίας, το έργο προβλεπόταν να ολοκληρωθεί εντός 30 μηνών, δηλαδή μέχρι τον Σεπτέμβριο του 2017. Λόγω ωστόσο έλλειψης σε ανθρώπινους πόρους όσο και σε τεχνικό εξοπλισμό, ο ανάδοχος κατάφερε να ολοκληρώσει μόνο το 54%. Η Κυβέρνηση ενδέχεται να καταγγείλει τη γερμανική εταιρεία. Σημειώνεται ότι, η κατασκευή του σιδηροδρόμου προς τη Βουλγαρία εκτιμάται στα 560 εκατ. ευρώ περίπου. Η πρώτη φάση του σιδηροδρόμου από το Kumanovo στο Beljakovce έχει μήκος 30,8 χιλιόμετρα και κοστίζει 40 εκατ. ευρώ, η δεύτερη από το Beljakovce έως την Kriva Palanka έχει μήκος 33,9 χιλιόμετρα και κοστίζει 140 εκατ. ευρώ και η τρίτη από την Kriva Palanka έως την Deve Bair έχει μήκος 23,4 χιλιόμετρα και κοστίζει 405 εκατ. ευρώ.

- Κατασκευή νέου κέντρου Logistics από τη "Deni International"

Σύμφωνα με εδώ δημοσιεύματα, η εταιρεία μεταφορών "Deni International" επενδύει 4,5 εκατ. ευρώ για την κατασκευή του νέου κέντρου logistics στη Βόρεια Μακεδονία. Οι εγκαταστάσεις θα καλύψουν επιφάνεια 70.000 τετραγωνικών μέτρων, ενώ προβλέπεται να δημιουργηθούν έως 90 νέες θέσεις εργασίας.

1.5 Αγροτικός τομέας και τομέας τροφίμων

-Αποτροπή εισαγωγής στη Βόρεια Μακεδονία μη κατάλληλων προϊόντων κρέατος

Η Υπηρεσία Τροφίμων και Κτηνιατρικών Θεμάτων (FVA) της Βορείου Μακεδονίας ανακοίνωσε την Τετάρτη 29.7.2020, ότι απέτρεψε την εισαγωγή 63 τόνων αποστεωμένου κρέατος κοτόπουλου από την Πολωνία, στη συνοριακή διάβαση Tabanovce (σύνορα με Σερβία), με σκοπό την πρόληψη της εισόδου στη χώρα του εξαιρετικά παθογόνου ιού γρίπης (pathogenic influenza virus). Το κρέας καταστράφηκε σε χώρο υγειονομικής ταφής, με έδρα τα Σκόπια. Οι επιθεωρητές της FVA συμμετείχαν σε μια μεγάλη επιχείρηση των υπηρεσιών Interpol και Eurorol, υπό τον τίτλο «OPSON IX», η οποία περιελάμβανε τη Βόρεια Μακεδονία μεταξύ πολλών άλλων χωρών. Η επιχείρηση διενεργήθηκε μεταξύ Δεκεμβρίου 2019 και Ιουνίου 2020, εστιάζοντας στο εμπόριο νοθευμένων και δυνητικά επικίνδυνων τροφίμων και ποτών. Σύμφωνα με σχετικό δελτίο τύπου, οι κτηνιατρικές υπηρεσίες της Βόρειας Μακεδονίας εμπόδισαν στη διέλευση των συνόρων την εισαγωγή τριών αποστολών αποστεωμένου κρέατος κοτόπουλου, καθεμία από τις οποίες ζύγιζε 21 τόνους, που προέρχονταν από περιοχές στην Πολωνία, όπου υπήρχε απαγόρευση εξαγωγών, λόγω του εξαιρετικά παθογόνου ιού της γρίπης. Τον Μάρτιο τ.έ., οι επιθεωρητές της FVA διαπίστωσαν επίσης ασυνέπεια ενός υπευθύνου τροφίμων που εισήγαγε πάνω από 20 τόνους μεταποιημένου κρέατος καταγωγής Ολλανδίας. Η εργαστηριακή έρευνα έδειξε ασυνέπειες με το δηλωμένο προϊόν. Περίπου 17 τόνοι έχουν αποσταλεί πίσω στον Ολλανδό εξαγωγέα, ενώ περισσότεροι από 1,7 τόνοι μεταποιημένου κρέατος έχουν καταστραφεί, βάση σχετικού εδώ δελτίου τύπου της αρμόδιας υπηρεσίας. Σύμφωνα με τα συμπεράσματα των επιχειρησιακών δραστηριοτήτων της OPSON IX προκύπτει μια νέα ανησυχητική τάση, που αφορά στη διείσδυση προϊόντων χαμηλής ποιότητας στην αλυσίδα εφοδιασμού, μια εξέλιξη που πιθανώς συνδέεται και με την πανδημία COVID-19. Περισσότερα στοιχεία μπορείτε να δείτε στη πρόσφατη έκθεση της EUROPOL στον ακόλουθο σύνδεσμο: <https://www.europol.europa.eu/newsroom/news/viral-marketing-counterfeits-in-time-of-pandemic>

-Δείκτες τιμών στη γεωργία, Ιούνιος 2020

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας, ο δείκτης τιμών στη γεωργία τον Ιούνιο του 2020, μειώθηκε κατά 6,5% στην ομάδα εισόδου, ενώ στην ομάδα παραγωγής αυξήθηκε κατά 10,0% σε σύγκριση με τον Ιούνιο του προηγούμενου έτους. Τον Ιούνιο του 2020, σε σύγκριση με τον Ιούνιο του 2019, ο δείκτης τιμών για την είσοδο 1 (αγαθά που καταναλώνονται σήμερα στη γεωργία) ήταν 93,1 και ο δείκτης τιμών για την είσοδο 2 (επενδύσεις στη γεωργία) ήταν 100,1. Στην ομάδα παραγωγής τον Ιούνιο του 2020, σε σύγκριση με τον Ιούνιο του 2019, ο δείκτης τιμών της καλλιέργειας ήταν 115,2 και ο δείκτης τιμών της κτηνοτροφικής παραγωγής ήταν 99,3.

-Μείωση των καλλιεργούμενων εκτάσεων στη Βόρεια Μακεδονία

Σύμφωνα με τα εδώ επίσημα στατιστικά στοιχεία, το μέγεθος των καλλιεργήσιμων εκτάσεων στη Βόρεια Μακεδονία μειώνονται σταδιακά από χρόνο σε χρόνο, το ίδιο και ο αριθμός των ζώων και η παραγωγή όλων των τύπων κρέατος, εκτός από το χοιρινό.

Σύμφωνα με τη δημοσίευση υπό τον τίτλο: "Βόρεια Μακεδονία σε αριθμούς" που δημοσιεύθηκε από την εδώ Κρατική Στατιστική Υπηρεσία, μόνο οι γεωργικές εκτάσεις με καλλιέργειες μήλου και με αμπέλου αυξάνονται, αλλά η απόδοση ποικίλλει από καλλιέργεια σε καλλιέργεια. Ειδικότερα, το μέγεθος των καλλιεργούμενων εκτάσεων με **σιτάρι** μειώθηκε από 88.151 εκτάρια το 2009, σε 76.686 εκτάρια το 2014 και 68.847 εκτάρια το 2019. Το μέγεθος της έκτασης που έχει σπαρθεί με **καπνό** μειώθηκε από 17.800 εκτάρια το 2009, σε 17.756 το 2014, και 16.679 το 2019. Και το μέγεθος της γης όπου καλλιεργείται **ντομάτα** μειώθηκε από 5.731 εκτάρια το 2009, σε 5.720 το 2014, και 5.497 το 2019. Η μετανάστευση, η έλλειψη νέων αγροτών, οι ακριβές πρώτες ύλες (πχ. σπόροι, φυτώρια, λιπάσματα κλπ), η έλλειψη συνεπούς στρατηγικής για τη στήριξη της γεωργίας είναι μερικοί από τους λόγους για τους οποίους η γεωργική περιοχή της χώρας μειώνεται συνεχώς. Περισσότερα στοιχεία για τη δημογραφική και κοινωνικοοικονομική κατάσταση στη χώρα υπάρχουν στη εν λόγω έκδοση της Στατιστικής Υπηρεσίας της Βόρειας Μακεδονίας στον ακόλουθο σύνδεσμο:

http://www.stat.gov.mk/PrikaziPoslednaPublikacija_en.aspx?id=27

1.6 Βιομηχανικός Τομέας

-Δείκτες αριθμού εργαζομένων στη βιομηχανία, Ιούνιος 2020

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας της Βόρειας Μακεδονίας, ο δείκτης του αριθμού των εργαζομένων στη βιομηχανία τον Ιούνιο του 2020, σε σύγκριση με τον Ιούνιο του 2019, ήταν 94,8. Ο αριθμός των απασχολούμενων στη βιομηχανία στον τομέα των «Ορυχείων και λατομείων» τον Ιούνιο του 2020, σε σύγκριση με τον Ιούνιο του 2019, μειώθηκε κατά 0,6%, στον τομέα «Μεταποίησης» μειώθηκε κατά 5,7%, ενώ στον τομέα «Παραγωγή ηλεκτρισμού, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού» μειώθηκε κατά 0,9%. Ο αριθμός των απασχολούμενων στη βιομηχανία στους κύριους βιομηχανικούς τομείς τον Ιούνιο του 2020, σε σύγκριση με τον Ιούνιο του 2019, ήταν χαμηλότερος στην «Ενέργεια» κατά 1,0%, στα «Ενδιάμεσα προϊόντα, πλην της ενέργειας» κατά 5,6%, στα «Κεφαλαιουχικά Αγαθά» κατά 5,3 %. στα «Διαρκή καταναλωτικά αγαθά» κατά 8,2% και στα «Μη Διαρκή καταναλωτικά αγαθά» κατά 5,5 %. Ο δείκτης του αριθμού των εργαζομένων στη βιομηχανία την περίοδο Ιανουαρίου - Ιουνίου 2020, σε σύγκριση με την περίοδο Ιανουαρίου - Ιουνίου 2019, ήταν 95,6.

-Δείκτες τιμών βιομηχανικών παραγωγών, σύνολο, Ιούνιος 2020

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας, τον Ιούνιο του 2020, οι τιμές βιομηχανικής παραγωγής, συνολικά, μειώθηκαν κατά 0,1% σε μηνιαίο επίπεδο ενώ αυξήθηκαν κατά 0,1% σε ετήσια βάση. Τον Ιούνιο του 2020, σε σύγκριση με τον Μάιο του 2020, οι τιμές των βιομηχανικών παραγωγών, συνολικά, αυξήθηκαν στους τομείς «Ορυχείων και λατομείων» κατά 0,6% και «Ηλεκτρικής ενέργειας, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού» κατά 2,8%, ενώ οι τιμές μειώθηκαν στον τομέα «Μεταποίησης» κατά 0,3%. Τον Ιούνιο του 2020, σε σύγκριση με τον Ιούνιο του 2019, οι τιμές των βιομηχανικών παραγωγών, συνολικά, μειώθηκαν στον τομέα των «Ορυχείων και λατομείων» κατά 11,4% και στον τομέα «Ηλεκτρικής ενέργειας, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού» κατά 2,4%, ενώ στον τομέα «Μεταποίησης» οι τιμές αυξήθηκαν κατά 1,2%.

-Δείκτες τιμών βιομηχανικών παραγωγών στη μη εγχώρια αγορά, Ιούνιος 2020

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας, τον Ιούνιο του 2020, οι τιμές των βιομηχανικών παραγωγών στην μη εγχώρια αγορά μειώθηκαν κατά 0,3% σε μηνιαίο επίπεδο, ενώ σε ετήσια βάση οι τιμές αυξήθηκαν κατά 0,1%. Τον Ιούνιο του 2020, σε σύγκριση με τον Μάιο του 2020, οι τιμές των βιομηχανικών παραγωγών στην μη εγχώρια αγορά αυξήθηκαν στον τομέα των «Ορυχείων και λατομείων» κατά 0,7%, ενώ στον τομέα «Μεταποίησης» μειώθηκαν κατά 0,3%. Τον Ιούνιο του 2020, σε σύγκριση με τον Ιούνιο του 2019, οι τιμές των βιομηχανικών παραγωγών στην μη εγχώρια αγορά μειώθηκαν στον τομέα των «Ορυχείων και λατομείων» κατά 19,2%, ενώ στον τομέα «Μεταποίησης» οι τιμές αυξήθηκαν κατά 1,8%.

1.7 Τομέας Τουρισμού

-Εσωτερικός τουρισμός μεταφέρει τον ιό στα εγχώρια θέρετρα

Με τα σύνορα κλειστά, οι κάτοικοι της Βόρειας Μακεδονίας αναγκάζονται να κάνουν διακοπές στη χώρα τους. Σύμφωνα με στοιχεία που δημοσιεύτηκαν στον εγχώριο τύπο, πολλοί από τους πολίτες των Σκοπίων, που έχουν το μεγαλύτερο ποσοστό κρουσμάτων Covid-19 στη χώρα, εξερευνούν τοπικούς προορισμούς, μεταφέροντας μαζί τους τον ιό. Η λίμνη Δοϊράνη, η οποία είναι πιο γνωστή ως προορισμός καζίνο για Έλληνες πολίτες ή σταθμός εφοδιασμού στο δρόμο προς την Ελλάδα για τους κατοίκους των Σκοπίων, έχει τώρα μεγαλύτερη εισροή επισκεπτών και μαζί τους αύξηση περιστατικών κορωνοϊού. Τοπικοί γιατροί ισχυρίζονται ότι μετά από μήνες χωρίς κρούσμα κορωνοϊού, η μικρή πόλη έχει έξι ενεργά κρούσματα και επιπλέον 20 άτομα σε απομόνωση μετά την πιθανή έκθεση τους στον ιό. Άλλες πόλεις δίπλα στη λίμνη που επλήγησαν σοβαρά από τον ιό είναι το Resen, το οποίο ήταν επίσης ασφαλής προορισμός μέχρι τη μαζική «εκκένωση» των Σκοπίων όταν η πόλη τέθηκε σε καραντίνα στις αρχές Ιουνίου τ.ε..

-Μείωση 90% των Ελλήνων τουριστών στη Γευγελή εξ' αιτίας του κορωνοϊού

Σε σύγκριση με πέρυσι, η συχνότητα κυκλοφορίας στα σύνορα της Ελλάδας με τη Βόρεια Μακεδονία, στο συνοριακό σταθμό της Bogorodica, μειώθηκε κατά σχεδόν 90%, σύμφωνα με τη Διοικητή κα Jasmina Anramska. Βάσει των στοιχείων που έδωσε στη δημοσιότητα στις 21 Ιουλίου τ.ε. η κα Anramska, μόλις 11.818 Έλληνες διέσχισαν τα σύνορα, από την 1^η Ιουλίου τ.ε., ημέρα κατά την οποία οι Έλληνες υπήκοοι είχαν τη δυνατότητα να επισκεφθούν τη χώρα χωρίς εμπόδια. Αυτό σημαίνει ότι, κατά μέσο όρο, διέρχονται τα σύνορα περίπου 700 άτομα την ημέρα, αριθμός μειωμένος σε σύγκριση με τα 8.000 άτομα που εισέρχονταν στη Γευγελή καθημερινά, πριν από την υγειονομική κρίση, και ως επί το πλείστον τα σαββατοκύριακα. Τα αποτελέσματα της μείωσης του αριθμού των Ελλήνων τουριστών θεωρούνται καταστροφικά, όχι μόνο για την τοπική οικονομία, αλλά και σε ευρύτερη κλίμακα, μετά από λίγους μόνο μήνες από το ξέσπασμα της πανδημίας του κορωνοϊού. Ειδικότερα, πριν από την κρίση του κορωνοϊού, σύμφωνα με ορισμένες εκτιμήσεις περίπου ένα εκατομμύριο Έλληνες διέρχονταν τα σύνορα. Μόνο στα καζίνο τα έσοδα από τα παίγνια ξεπερνούσαν τα 5 εκατ. ευρώ. Σήμερα, ο φόβος για την ασθένεια συνέβαλε στη μείωση αυτού του αριθμού κατά 50-70%. Εξ αιτίας αυτών των εξελίξεων οι ιδιοκτήτες των καζίνο σκέφτονται την απόλυση υπαλλήλων. Εκτός από τα καζίνο, η μείωση των επισκέψεων στη Γευγελή επηρεάζει τις πωλήσεις σε πρατήρια καυσίμων, σουπερ μάρκετ εστιατόρια, φαρμακεία και λοιπά καταστήματα της γειτονικής χώρας. Στο πλαίσιο αυτό, έχουν μειωθεί πλέον οι επισκέψεις σε οδοντιάτρους, καθώς και στην ανοικτή αγορά της Γευγελής, κάθε Πέμπτη. Όπως αναφέρουν τα τοπικά μέσα ενημέρωσης, οι φόβοι του κορωνοϊού και ο περιορισμός των οικονομικών δυνατοτήτων των Ελλήνων εξ αιτίας της πανδημίας εκτιμάται ότι αποτελούν τους κύριους λόγους για τη δραστική μείωση του αριθμού των επισκεπτών στην Γευγελή.

-Στατιστικά στοιχεία τουρισμού στη Βόρεια Μακεδονία (Μάιος 2020)

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας, ο αριθμός των τουριστών τον Μάιο του 2020 ήταν 838 και ο αριθμός των διανυκτερεύσεων από τους τουρίστες ήταν 4.946. Ο αριθμός των τουριστών τον Μάιο του 2020, σε σύγκριση με τον Μάιο του 2019, μειώθηκε κατά 99,2% και ο αριθμός των διανυκτερεύσεων μειώθηκε κατά 97,6%. Ο αριθμός των εγχώριων τουριστών τον Μάιο του 2020, σε σύγκριση με τον Μάιο του 2019, μειώθηκε κατά 97,8%, ενώ ο αριθμός των ξένων τουριστών μειώθηκε κατά 99,7%. Ο αριθμός των διανυκτερεύσεων που πέρασαν από τους εγχώριους τουρίστες τον Μάιο του 2020, σε σύγκριση με τον Μάιο του 2019, μειώθηκε κατά 96,7% και ο αριθμός των διανυκτερεύσεων που ξοδεύτηκαν από ξένους τουρίστες μειώθηκε κατά 98,0%. Κατά την περίοδο Ιανουαρίου - Μαΐου 2020, σε σύγκριση με την αντίστοιχη περσινή περίοδο, ο αριθμός των τουριστών μειώθηκε κατά 63,2%: ο αριθμός των εγχώριων τουριστών μειώθηκε κατά 58,2%, ενώ ο αριθμός των ξένων τουριστών μειώθηκε κατά 65,6%. Κατά την περίοδο Ιανουαρίου - Μαΐου 2020, σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους, ο αριθμός των διανυκτερεύσεων μειώθηκε κατά 62,3%: ο αριθμός των διανυκτερεύσεων που πραγματοποιήθηκαν από τους εγχώριους τουρίστες μειώθηκε κατά 56,0%, ενώ εκείνες των ξένων τουριστών μειώθηκε κατά 66,0%.

1.8 Τομέας Εμπορίου

-Μείωση του κύκλου εργασιών λιανικής πώλησης τον Ιούνιο 2020

Ο κύκλος εργασιών του λιανικού εμπορίου τροφίμων, ποτών και καπνών τον Ιούνιο του 2019, σε σύγκριση με τον ίδιο μήνα πέρυσι, μειώθηκε κατά 3,3% σε ονομαστικούς όρους και 7,4% σε πραγματικούς όρους. Σύμφωνα με την Κρατική Στατιστική Υπηρεσία, ο κύκλος εργασιών του λιανικού εμπορίου μη εδωδιμων προϊόντων, εκτός από τα καύσιμα - μειώθηκε κατά 3,8% σε ονομαστικούς όρους και κατά 3,5% σε πραγματικούς όρους, στο λιανικό εμπόριο, εκτός από το εμπόριο καυσίμων, κατά 3,6% σε ονομαστικούς όρους και 5,4% σε πραγματικούς όρους, καθώς και στο λιανικό εμπόριο καυσίμων αυτοκινήτων, κατά 42,4% σε ονομαστικούς όρους, κατά 31,4% σε πραγματικούς όρους.

-Δείκτης Τιμών Καταναλωτή και Δείκτης Τιμών Λιανικής, Ιούλιος 2020

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας, ο Δείκτης Τιμών Καταναλωτή τον Ιούλιο του 2020, σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα ήταν 99,8, ενώ ο Δείκτης Λιανικών τιμών ήταν 100,9.

Μείωση του δείκτη τιμών καταναλωτή τον Ιούλιο του 2020, σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα, καταγράφηκε σε φρέσκα ή διατηρημένα με απλή ψύξη λαχανικά εκτός από πατάτες και άλλους κονδύλους κατά 21,3%, σε φρέσκα ή διατηρημένα με απλή ψύξη φρούτα κατά 0,7%, μπύρα κατά 0,4%, στα οιοπνευματώδη ποτά κατά 0,3%, σε γάλα, μεταλλικά νερά, αναψυκτικά, χυμούς φρούτων και λαχανικών κατά 0,2%.

Τον Ιούλιο 2020, σημειώθηκε επίσης μείωση των δεικτών εξοπλισμού επεξεργασίας πληροφοριών κατά 2,3%, ανταλλακτικών και εξαρτημάτων για εξοπλισμό προσωπικής μεταφοράς κατά 2,1%, αυτοκινήτων κατά 1,4%, εξοπλισμού για τη λήψη, καταγραφή και αναπαραγωγή ήχου και εικόνας κατά 0,9%, ταπήτων και άλλων επενδύσεων δαπέδου κατά 0,6%, ενδυμάτων, μεγάλων οικιακών συσκευών κατά 0,2%.

Η αύξηση του δείκτη τιμών καταναλωτή τον Ιούλιο του 2020, σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα, καταγράφηκε στα καπνά (τσιγάρα) κατά 0,6%, ψωμί και δημητριακά, αποξηραμένα φρούτα και ξηρούς καρπούς κατά 0,4%, προϊόντα διατροφής π.δ.κ.α κατά 0,3%, έλαια και λίπη, οίνο κατά 0,2%.

Τον Ιούλιο, σημειώθηκε επίσης αύξηση των δεικτών υγρών καυσίμων για οικιακή χρήση κατά 35,5%, υγρών καυσίμων και λιπαντικών για τον εξοπλισμό μεταφοράς προσώπων κατά 4,6%, φυσικού αερίου για νοικοκυριά κατά 3,2%, ψυχαγωγικών και πολιτιστικών υπηρεσιών κατά 2,1%, ποδηλάτων κατά 1,6%, βιβλίων 0,9%, άλλων υπηρεσιών σχετικά με τον εξοπλισμό προσωπικών μεταφορών, τις οδικές μεταφορές επιβατών κατά 0,8%, άλλων ειδών ένδυσης και εξαρτημάτων ένδυσης, μέσω εγγραφής κατά 0,4%, μικρών ηλεκτρικών οικιακών συσκευών κατά 0,3%, επίπλων και ειδών επίπλωσης, άλλων ιατρικών προϊόντων κατά 0,2%.

Ο δείκτης τιμών καταναλωτή τον Ιούλιο του 2020, σε σύγκριση με τον Ιούλιο του 2019, αυξήθηκε κατά 1,3%, ενώ ο δείκτης τιμών λιανικής παρέμεινε στο ίδιο επίπεδο με το προηγούμενο έτος.

-Μνημόνιο Συνεργασίας μεταξύ της Ένωσης Τραπεζών της Βορείου Μακεδονίας και της Ένωσης για το Ηλεκτρονικό Εμπόριο της Βορείου Μακεδονίας

Εκπρόσωποι της Ένωσης Τραπεζών της Βορείου Μακεδονίας και της Ένωσης για το Ηλεκτρονικό Εμπόριο της Βορείου Μακεδονίας υπέγραψαν στις 24.6.2020 Μνημόνιο Συνεργασίας. Στόχος του Μνημονίου είναι η ευαισθητοποίηση των πολιτών της χώρας για το ηλεκτρονικό εμπόριο και τις ηλεκτρονικές αγορές, καθώς και η βελτίωση των παρεχόμενων μέσω του ηλεκτρονικού εμπορίου υπηρεσιών, με την ενίσχυση της συνεργασίας στον διαδικτυακό τρόπο τραπεζικών συναλλαγών.

1.9 Τομέας Υγείας & Περιβάλλοντος

-Νέο Κέντρο Ετοιμότητας σε Επιδημίες

Το Υπουργείο Υγείας και το Ινστιτούτο για τη Δημόσια Υγεία της Βόρειας Μακεδονίας άνοιξαν το νέο Κέντρο Ετοιμότητας για την αντιμετώπιση επιδημιών (Center for Epidemic Preparedness). Το Κέντρο θα παρέχει γενικές πληροφορίες, σε πραγματικό χρόνο, παρακολουθώντας την κατάσταση, αναφέροντας και παρέχοντας συμβουλές σχετικά με τον τρόπο δράσης και αντίδρασης σε περιστατικά και καταστάσεις έκτακτης ανάγκης που σχετίζονται με τη δημόσια υγεία. Η ανάγκη για το κέντρο προέκυψε από την πανδημία COVID-19. Επίσης, το Κέντρο θα βελτιώσει την παρακολούθηση και τον συντονισμό μεταξύ των επιδημιολόγων, του προσωπικού εργαστηρίων και των εμπειρογνομόνων δημόσιας υγείας, μεταξύ των διαφόρων Κέντρων Δημόσιας Υγείας, περιλαμβανομένων των περιφερειακών, στη Βόρεια Μακεδονία, αναφέρει το δελτίο Τύπου του Υπουργείου Υγείας. Σε περιόδους επιδημιών, το Κέντρο θα λειτουργεί ασταμάτητα, δηλαδή 24/7, 365 ημέρες/χρόνο. Ο Δρ. Hans Kluge, Περιφερειακός Διευθυντής του ΠΟΥ για την Ευρώπη, δήλωσε ότι, το νέο Κέντρο συνιστά μια πρωτοποριακή προσπάθεια για το πώς ο ΠΟΥ μπορεί, σε συνεργασία με τα εξουσιοδοτημένα εθνικά όργανα,

να ενισχύσει την ασφάλεια της υγείας και να συλλέξει περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τη δημόσια υγεία, προς μελέτη και επεξεργασία για την αντιμετώπιση τυχόν μελλοντικών καταστάσεων έκτακτης ανάγκης.

1.10 Άλλες ειδήσεις επιχειρηματικού ενδιαφέροντος

-Δελτίο τρεχουσών προκηρύξεων δημοσίων διαγωνισμών Βόρειας Μακεδονίας (5.8.2020)

Το δελτίο τρεχουσών προκηρύξεων δημοσίων διαγωνισμών στη Βόρεια Μακεδονία, αρ. τεύχους Νο.8/2020 που δημοσιεύθηκε την 5 Αυγούστου τ.ε. είναι διαθέσιμο στην ακόλουθη ιστοσελίδα του Γραφείου ΟΕΥ - Σκοπίων στη διαδικτυακή πύλη AGORA: <http://agora.mfa.gr/ta-grafeia-oikonomikon-emporikon-upotheseon/grafeia-ana-xora/infofile/71662>.

-Εξαγορά της "Ilirica Fund Management AD Skopje" από την "Generali Investments"

Η Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς της Βόρειας Μακεδονίας (SECM) ενέκρινε την εξαγορά της "Ilirica Fund Management AD Skopje" από τη σλοβενική εταιρεία "Generali Investments", συγχωνεύοντάς την με την "Generali Investments AD Skopje". Έτσι, αυξάνεται η συμμετοχή στην αγορά της Βόρειας Μακεδονίας της "Generali Investments AD Skopje" στο 26%. Η "Generali Investments AD Skopje" ιδρύθηκε το 2008 και διαχειρίζεται τέσσερα επενδυτικά κεφάλαια αξίας περίπου 31,3 εκατ. ευρώ και περίπου 2.000 πελάτες. Ο όμιλος "Generali" είναι από τους μεγαλύτερους ασφαλιστικούς παρόχους διεθνώς, ιδρύθηκε το 1831 και βρίσκεται σε περισσότερες από 50 χώρες σε όλο τον κόσμο.

-Εργατικό δυναμικό στη Βόρεια Μακεδονία: Αύξηση οικονομικά ενεργών ατόμων τα τελευταία δέκα έτη

Τα τελευταία δέκα χρόνια, ο αριθμός των οικονομικά ενεργών ατόμων έχει αυξηθεί. Σύμφωνα με την εδω Κρατική Στατιστική Υπηρεσία, πέρυσι (2019) υπήρχαν 964.014 οικονομικά ενεργά άτομα, δηλαδή κατά 35.239 περισσότερα σε σύγκριση με το 2009. Οι περισσότεροι εργάζονται στη βιομηχανία μεταποίησης, στο χονδρικό και λιανικό εμπόριο, στη γεωργία και στις κατασκευές. Τα τελευταία τρία χρόνια, σε όλους τους τομείς εκτός από τη γεωργία, ο αριθμός των εργαζομένων αυξήθηκε.

-Μικρές εταιρείες από των τομέα πωλήσεων και εμπορίου αναγνωρίζουν την ανάγκη ψηφιοποίησης

Ο Διευθυντής του Ταμείου Καινοτομίας και Τεχνολογικής Ανάπτυξης, κ. Jovan Despotovski, σε συνέντευξη Τύπου παρουσίασε τα αποτελέσματα της δημόσιας πρόσκλησης για το Μέσο Τεχνολογικής Ανάπτυξης για ταχεία προσαρμογή της τρίτης δέσμης μέτρων που ενέκρινε η Κυβέρνηση στα τέλη του Μαΐου τ.ε.. Η πανδημία ώθησε τις εταιρείες να αναγνωρίσουν την ανάγκη ψηφιοποίησης. Στη δημόσια πρόσκληση για πρώτη φορά δεν κυριάρχησε ο κλάδος της πληροφορικής, αλλά εταιρείες από τον τομέα των πωλήσεων, του εμπορίου και της διανομής. Ο κ. Despotovski επεσήμανε το γεγονός ότι, το 56% των εταιρειών που υπέβαλαν αίτηση με τα επενδυτικά τους σχέδια ανήκουν σε γυναίκες ή έχουν γυναίκα διευθυντή, κάτι που, σύμφωνα με αυτόν, είναι ένδειξη ότι οι γυναίκες είναι πιο θαρραλέες να αναλαμβάνουν κινδύνους σε περιόδους κρίσης. Ο πρώτος κύκλος της πρόσκλησης για οικονομική ανάκαμψη πραγματοποιήθηκε την περίοδο 25 Μαΐου έως 3 Ιουλίου τ.ε.. και καταγράφηκε ρεκόρ ως προς το υψηλό ενδιαφέρον των εγχώριων εταιρειών. Πάνω από 2.100 εταιρείες έχουν ξεκινήσει πακέτα εφαρμογών, κάτι που αποτελεί δείκτη. Μόνο στον πρώτο κύκλο στις 3 Ιουλίου, κατατέθηκαν 166 επενδυτικά σχέδια από τον ίδιο αριθμό εγχώριων οντοτήτων, σύμφωνα με δηλώσεις του κ. Despotovski. Ο συνολικός όγκος αυτών των επενδυτικών σχεδίων είναι πάνω από 291 εκατ. δηνάρια, ή σχεδόν 5 εκατ. ευρώ.

-Οι μικρές εταιρείες κυριαρχούν στην οικονομία της Βόρειας Μακεδονίας

Οι εταιρείες επισκευής μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσικλετών συγκαταλέγονται στις πιο αντιπροσωπευτικές στην κατηγορία των μικρών επιχειρήσεων. Ο αριθμός των εταιρειών στη χώρα αυξήθηκε κατά περίπου τέσσερις χιλιάδες νέες εταιρείες πέρυσι, σε σύγκριση με το 2018, και σύμφωνα με τον αριθμό των εργαζομένων, οι μικρές επιχειρήσεις συνεχίζουν να κυριαρχούν. Τα τελευταία στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας δείχνουν ότι το μεγαλύτερο μερίδιο στη δομή της οικονομίας έχουν εταιρείες στον τομέα του χονδρικού και λιανικού εμπορίου, επισκευής μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσικλετών με 23.140 οντότητες ή 30,5% και του κατασκευαστικού τομέα με 8.362 οντότητες ή 11% του συνολικού αριθμού εταιρειών. Οι τομείς που αφορούν στην παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού αντιπροσωπεύουν μικρότερο ποσοστό, ακολουθούμενοι από τους τομείς παροχής νερού, διάθεσης λυμάτων,

διαχείρισης αποβλήτων και περιβαλλοντικών δραστηριοτήτων αποκατάστασης, ορυχείων και λατομείων, με τον κάθε τομέα να καταλαμβάνει ποσοστό περίπου 0,3% - σύμφωνα με την ανάλυση της Στατιστικής Υπηρεσίας με τίτλο "Η Βόρεια Μακεδονία σε αριθμούς". Τα στοιχεία για τη δομή των ενεργών επιχειρηματικών οντοτήτων, σύμφωνα με τον αριθμό των εργαζομένων, δείχνουν ότι το μεγαλύτερο μερίδιο του 80,7% έχουν επιχειρηματικές οντότητες με 1-9 εργαζόμενους.

-ΑΕC: Διαδικασία για το 5G μέχρι το τέλος του έτους μέσω της διοργάνωσης δημοπρασιών για τις σχετικές ζώνες συχνοτήτων

Οι δύο υφιστάμενοι φορείς εκμετάλλευσης δικτύων κινητών επικοινωνιών, λόγω των συνθηκών που προκαλούνται από την πανδημία Covid-19, τάσσονται υπέρ της αναβολής της διαδικασίας κατανομής των ραδιοσυχνοτήτων για το 5G για το επόμενο έτος, ενώ η ιταλική εταιρεία EOLO, ο ενδιαφερόμενος ξένος επενδυτής, πιστεύει ότι θα πρέπει να εφαρμοστεί το συντομότερο δυνατόν. Τούτο ανακοινώθηκε από τον Οργανισμό Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών (ΑΕC) σε σχετικές δηλώσεις μετά την ανάλυση των παρατηρήσεων και των σχολίων που υποβλήθηκαν κατά τη διάρκεια της δημόσιας ακρόασης που διοργάνωσε ο εν λόγω ρυθμιστικός φορέας σχετικά με την προγραμματισμένη χορήγηση εγκρίσεων για το 5G. Τα σχόλια που έλαβαν από τις εταιρείες Intracom Telecom, NEOTEI, Makedonski Telekom (sic), A1 Makedonija (sic) και EOLO S.p.A. είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα της ΑΕC μαζί με τις απαντήσεις και τη θέση του ρυθμιστικού φορέα, στην ηλεκτρονική διεύθυνση <https://aek.mk/en/%d1%80%d0%b5%d0%b7%d1%83%d0%bb%d1%82%d0%b0%d1%82%d0%b8-%d0%be%d0%b4-%d1%98%d0%b0%d0%b2%d0%bd%d0%b0%d1%82%d0%b0-%d1%80%d0%b0%d1%81%d0%bf%d1%80%d0%b0%d0%b2%d0%b0-%d0%b7%d0%b0-%d0%b8%d0%b7%d0%b4%d0%b0/>. Η ΑΕC ανακοίνωσε επίσης ότι η διαδικασία χορήγησης εγκρίσεων για την τεχνολογία 5G θα ξεκινήσει μέχρι το τέλος του έτους και θα διεξαχθεί μέσω της διοργάνωσης δημοπρασιών για τις σχετικές ζώνες συχνοτήτων και θα παρέχονται μεμονωμένες εγκρίσεις για όλες τις ζώνες. Αυτό, εξηγούν, οφείλεται στο γεγονός ότι οι φορείς εκμετάλλευσης ενδιαφέρονται για διαφορετικές ζώνες και κανένας φορέας εκμετάλλευσης δεν ενδιαφέρεται για όλες τις ζώνες.

2. Οικονομικές ειδήσεις

-Αρνητική ανάπτυξη του ΑΕΠ της Βόρειας Μακεδονίας σύμφωνα με στοιχεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το πρώτο τρίμηνο του 2020

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε στοιχεία για την αύξηση του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (ΑΕΠ) για χώρες της περιοχής για το πρώτο τρίμηνο του 2020. Σύμφωνα με αυτόν τον κατάλογο, η Σερβία πέτυχε την υψηλότερη αύξηση του ΑΕΠ κατά 5% το πρώτο τρίμηνο του 2020, και ακλούθησε το Μαυροβούνιο με αύξηση του ΑΕΠ 2,7%. Για την ίδια περίοδο, ο ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ της Βοσνίας/Ερζεγοβίνης ήταν αρνητικός, ήτοι - 2,0%, του Κοσόβου - 1,3% και της Βόρειας Μακεδονίας - 0,2%.

-Η Υπηρεσία Δημοσίων Εσόδων (PRO) της Βόρειας Μακεδονίας αποκαλύπτει απάτη σχετικά με μέτρο οικονομικής ενίσχυσης του κατώτατου μισθού

Πάνω από 700 επιχειρήσεις δεν κατέβαλαν τον ελάχιστο μισθό σε σχεδόν 1.700 υπαλλήλους, παρά το γεγονός ότι έλαβαν οικονομική ενίσχυση από το κράτος. Τους μήνες Απρίλιο και Μάιο 2020, επιβάρυναν τον κρατικό προϋπολογισμό κατά περίπου 400.000 ευρώ. Επίσης, πάνω από 3.500 εργοδότες κατέβαλαν σε σχεδόν 60.000 εργαζόμενους λιγότερα χρήματα από όσα έλαβαν ως ενίσχυση του κατώτατου μισθού των 14.500 δηνάρων, τα οποία οι εργαζόμενοι δικαιούνταν βάσει του εν λόγω μέτρου, επιβαρύνοντας τον προϋπολογισμό κατά 1,5 εκατ. ευρώ. Σύμφωνα με τη Διευθύντρια της PRO, κα Lukarevska, όλες αυτές οι εταιρείες έχουν λάβει προειδοποιήσεις και εάν δεν πληρώσουν το ποσό εντός της καθορισμένης προθεσμίας, η Υπηρεσία θα αναγκαστεί να το εισπράξει. Πέραν της επιβολής προστίμου, οι εταιρείες θα πρέπει να επιστρέψουν τα χρήματα με τόκο.

-Νέα δημοσιονομική στρατηγική της Βόρειας Μακεδονίας για το 2021-2023 / Αύξηση του δημοσίου και κυβερνητικού χρέους της Βόρειας Μακεδονίας, το β' τριμ. 2020

Στις 28 Ιουλίου τ.ε., η Κυβέρνηση της Βόρειας Μακεδονίας ενέκρινε τη νέα δημοσιονομική στρατηγική για την περίοδο 2021-2023.

Ως αποτέλεσμα της πανδημίας Covid-19, η **οικονομική δραστηριότητα** αναμένεται να **μειωθεί κατά 3,4% το 2020**, σύμφωνα με το βασικό σενάριο. Η οικονομική ανάκαμψη, η οποία αναμένεται να ξεκινήσει το τελευταίο τρίμηνο του 2020, θα συνεχιστεί με επιταχυνόμενο ρυθμό κατά τη διάρκεια του 2021, με προβλεπόμενη οικονομική ανάπτυξη 4,8%. **Τα επόμενα δύο χρόνια, αναμένεται πιο σταθερή ανάπτυξη της οικονομικής δραστηριότητας, η οποία προβλέπεται να είναι 4,2%**. Αναφορικά με το **χρέος της γενικής κυβέρνησης**, το δεύτερο τρίμηνο του 2020 ανήλθε στο 50,7% του ΑΕΠ - προβλεπόμενο ΑΕΠ για το 2020 (41,8% του ΑΕΠ το πρώτο τρίμηνο του 2020). Το **δημόσιο χρέος** ανήλθε στο 59,5% του ΑΕΠ - προβλεπόμενο ΑΕΠ για το 2020 (50,7% του ΑΕΠ το πρώτο τρίμηνο του 2020). Η αύξηση του χρέους της γενικής κυβέρνησης και του δημόσιου χρέους το δεύτερο τρίμηνο του 2020 οφειλόταν κυρίως στο εκδοθέν ευρωομόλογο (Eurobond) στη διεθνή κεφαλαιαγορά, καθώς και στο δάνειο του ΔΝΤ, το οποίο χρησιμοποιήθηκε για την παροχή ρευστότητας κατά την κρίση COVID-19, σε κεφάλαια για την εφαρμογή των μέτρων κατά της κρίσης, καθώς και για τη χρηματοδότηση του αυξημένου δημοσιονομικού ελλείμματος που οφείλεται στη μείωση των εσόδων που προκλήθηκε από την κρίση. Ειδικότερα, το δημόσιο χρέος αυξήθηκε κατά 8,8 και το κυβερνητικό χρέος κατά 8,9 ποσοστιαίες μονάδες, σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο. Για περισσότερες πληροφορίες, βλ. ακόλουθο σύνδεσμο στον ιστότοπο «Agora» του Ε/Υπουργείου Εξωτερικών:

<http://agora.mfa.gr/ta-grafeia-oikonomikon-emporikon-upotheseon/grafeia-ana-xora/infofile/71722>.

-2^η Σύνοδος του φόρουμ για την "Ενίσχυση των Δημοτικών Συμβουλίων"

Στο πλαίσιο του προγράμματος ενίσχυσης των δράσεων των δημοτικών συμβουλίων, το οποίο χρηματοδοτείται από τον Ελβετικό Οργανισμό Ανάπτυξης και Συνεργασίας και το UNDP, πραγματοποιήθηκε στις 5.8.2020 η δεύτερη σύνοδος του φόρουμ "Ενίσχυση των Δημοτικών Συμβουλίων" στον Δήμο Μοναστηρίου της Βόρειας Μακεδονίας. Οι εργασίες του φόρουμ σχετίζονται με την εξέταση και επιχορήγηση έργων κοινωνικής ένταξης προς όφελος των πολιτών. Τουλάχιστον 1 έως 3 (κατ' ανώτατο όριο) έργα που θα προκύψουν από το φόρουμ θα χρηματοδοτηθούν με ποσό επιχορήγησης ύψους 50.000 ελβετικών φράγκων. Οι προτάσεις για τα έργα κατατίθενται απ' ευθείας από τους πολίτες στο φόρουμ και είναι οι πολίτες που τελικά αποφασίζουν ποιο από τα έργα θα επιλεγεί και θα υλοποιηθεί από τον Δήμο του Μοναστηρίου.

2. Διεθνείς Οικονομικές Σχέσεις

-Αναθεώρηση της Συμφωνίας Ελεύθερου Εμπορίου Ουκρανίας – Βόρειας Μακεδονίας

Σύμφωνα με εδώ Τύπο, ο Πρόεδρος της Ουκρανίας, κ. Volodymyr Zelensky, συγκρότησε αντιπροσωπεία για να συμμετάσχει στις διαπραγματεύσεις με τη Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας για την αναθεώρηση της συμφωνίας ελεύθερου εμπορίου. Το σχετικό διάταγμα υπεγράφη στις 10 Αυγούστου τ.ε.. Ειδικότερα, το κείμενο εγκρίνει τη νέα σύνθεση της ουκρανικής αντιπροσωπείας με επικεφαλής τον Υφυπουργό Οικονομικής Ανάπτυξης, Εμπορίου και Γεωργίας της Ουκρανίας - Εμπορικό Εκπρόσωπο κ. Taras Kachka. Η αντιπροσωπεία περιλαμβάνει επίσης εκπροσώπους του Υπουργείου Οικονομικών, της Υπηρεσίας Τελωνείων, του Υπουργείου Δικαιοσύνης και του Υπουργείου Εξωτερικών. Σύμφωνα με το διάταγμα, το Υπουργικό Συμβούλιο πρέπει να παρέχει χρηματοδότηση για τη συμμετοχή της αντιπροσωπείας στις διαπραγματεύσεις. Η συμφωνία Ελεύθερου Εμπορίου Ουκρανίας – Βόρειας Μακεδονίας υπεγράφη τον Ιανουάριο του 2001.

4. Ευρωπαϊκή προοπτική

-Thimonier: Η Γαλλία εγκρίνει το διαπραγματευτικό πλαίσιο, ενώ η Βουλγαρία παραμένει σιωπηλή

Η Γαλλία ενέκρινε το πλαίσιο διαπραγματεύσεων, όπως επιβεβαίωσε ο Γάλλος Πρέσβης κ. Christian Thimonier, σε συνέντευξή του στην τηλεόραση 24. Όπως ανέφερε, το πλαίσιο ήταν το πνευματικό τους παιδί και προϊόν των απαιτήσεων της Γαλλίας για μια νέα ενταξιακή μεθοδολογία. Ο Γάλλος Πρόεδρος Μακρόν, ο οποίος άσκησε βέτο στην απόφαση για διαπραγματεύσεις με τη Βόρεια Μακεδονία, άναψε το πράσινο φως για την πρώτη διακυβερνητική διάσκεψη. Ωστόσο, για να συμβεί αυτό, η Βόρεια Μακεδονία πρέπει να πάρει τη σύμφωνη γνώμη όλων των μελών της ΕΕ. Εν τω μεταξύ, από τη Βουλγαρία, η οποία είναι ίσως η χώρα που θα μπορούσε να θέσει προσχώματα στην προενταξιακή πορεία της Βόρειας Μακεδονίας, επικρατεί διπλωματική σιωπή.

-Συμφωνία μακροοικονομικής χρηματοδοτικής συνδρομής ύψους 80 εκατ. ευρώ από την ΕΕ στη Βόρεια Μακεδονία

Στις 16.07.2020 η Επιτροπή, εξ ονόματος της ΕΕ, υπέγραψε Μνημόνιο συνεργασίας (MoU) με τη Βόρεια Μακεδονία που ανοίγει το δρόμο για την εκταμίευση Μακροοικονομικής Χρηματοδοτικής Συνδρομής (ΜΧΣ) ύψους 80 εκατ. ευρώ. Πρόκειται για το πρώτο Μνημόνιο που υπογράφηκε στο πλαίσιο του πακέτου ΜΧΣ, συνολικού ύψους 3 δισ. ευρώ, για την υποστήριξη δέκα χώρων (10) εταίρων διεύρυνσης και γειτονίας, με σκοπό να τις βοηθήσει να περιορίσουν τις οικονομικές επιπτώσεις της πανδημίας του κορωνοϊού. Τα κεφάλαια της ΜΧΣ θα διατεθούν με τη μορφή μακροπρόθεσμων δανείων με εξαιρετικά ευνοϊκούς όρους και αναμένεται ότι θα συμβάλλουν στην ενίσχυση της μακροοικονομικής σταθερότητας και θα δημιουργήσουν χώρο για τη διάθεση πόρων για τον περιορισμό των σοβαρών αρνητικών κοινωνικοοικονομικών συνεπειών της πανδημίας κορωνοϊού. Ειδικότερα, το πρόγραμμα ΜΧΣ για τη Βόρεια Μακεδονία ανέρχεται συνολικά σε 160 εκατ. ευρώ.

Η εκταμίευση της δεύτερης και τελευταίας δόσης θα εξαρτηθεί από την εφαρμογή των πολιτικών δράσεων που έχουν συμφωνηθεί μεταξύ της ΕΕ και της Βόρειας Μακεδονίας και καθορίζονται στο Μνημόνιο. Συγκεκριμένα, το Μνημόνιο περιλαμβάνει εννέα όρους πολιτικής που σχετίζονται με την **ενίσχυση της δημοσιονομικής διακυβέρνησης και της διαφάνειας, την καταπολέμηση της διαφθοράς, την ενίσχυση της εποπτείας του χρηματοπιστωτικού τομέα, τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και την αντιμετώπιση της ανεργίας των νέων**. Το πρόγραμμα βοήθειας θα είναι διαθέσιμο για περίοδο 12 μηνών.

Η Μακροοικονομική Χρηματοδοτική Συνδρομή (ΜΧΣ) αποτελεί μέρος της ευρύτερης δέσμευσης της ΕΕ προς τις γειτονικές χώρες και τις χώρες της διεύρυνσης και αποτελεί ένα εξαιρετικό μέσο αντιμετώπισης κρίσεων της ΕΕ. Είναι διαθέσιμο για τη διεύρυνση και τις γειτονικές χώρες της ΕΕ που αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα ισοζυγίου πληρωμών. Μέσω αυτού του προγράμματος η ΕΕ επιχειρεί να αποδείξει την αλληλεγγύη της προς τις δικαιούχες χώρες, ιδίως υπό τις συνθήκες μιας άνευ προηγουμένου κρίσης.

Για να επωφεληθούν από τη ΜΧΣ, οι χώρες πρέπει να πληρούν την πολιτική προϋπόθεση του σεβασμού των δημοκρατικών αρχών, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του κράτους δικαίου. Θα πρέπει, επίσης, να επωφεληθούν από ένα πρόγραμμα χρηματοδοτικής βοήθειας του ΔΝΤ. Στο πλαίσιο της πανδημίας COVID-19, το πρόγραμμα ΜΧΣ είναι επίσης διαθέσιμο σε εταίρους που επωφελούνται από χρηματοδότηση έκτακτης ανάγκης από το ΔΝΤ, όπως μέσω του Μέσου Ταχείας Χρηματοδότησης (RFI).

Η απόφαση για τη χορήγηση μακροοικονομικής βοήθειας σε δέκα χώρες διεύρυνσης και γειτονίας στο πλαίσιο της πανδημίας COVID-19 προτάθηκε από την Επιτροπή, στις 22 Απριλίου τ.ε., και εγκρίθηκε από τους συννομοθέτες στις 25 Μαΐου 2020. Σημειώνεται τέλος ότι, εκτός από τη ΜΧΣ, η ΕΕ υποστηρίζει τις σχέσεις γειτονίας και τα Δυτικά Βαλκάνια μέσω πολλών άλλων μέσων και προγραμμάτων, όπως **ανθρωπιστική βοήθεια, δημοσιονομική υποστήριξη, θεματικά προγράμματα, τεχνική βοήθεια, διευκολύνσεις και εγγυήσεις από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Βιώσιμης Ανάπτυξης για τη στήριξη επενδύσεων σε τομείς που πλήττονται περισσότερο από η πανδημία του κορωνοϊού**.

5. Ειδήσεις γενικού ενδιαφέροντος

-Κόστος ζωής το 2019 και καταναλωτικές συνήθειες στη Βόρεια Μακεδονία

Μια μέση οικογένεια της Βόρειας Μακεδονίας ξοδεύει πάνω από το 60% του συνόλου των εισοδημάτων της σε τρόφιμα, ένδυση και λογαριασμούς. Σύμφωνα με την εδώ Κρατική Στατιστική Υπηρεσία, το 2019, οι πολίτες της Βόρειας Μακεδονίας ξόδεψαν το 43,1% των χρημάτων τους για τρόφιμα και αναψυκτικά, 10,8% για την πληρωμή λογαριασμών και 8,0% για την αποπληρωμή δανείων και την πραγματοποίηση επενδύσεων σε ακίνητα. Περίπου 6% του εισοδήματος των νοικοκυριών δαπανήθηκε για μεταφορές, 5% για ρούχα και υποδήματα, 4,5% για έπιπλα και επίσκευες νοικοκυριών και 4% για υπηρεσίες εστιατορίου και ξενοδοχείων. Πέρυσι (2019), οι πολίτες της Βόρειας Μακεδονίας ξόδεψαν λιγότερο στις εκπαιδευτικές και πολιτιστικές δραστηριότητες. Σε σύγκριση με το 2014, το 2019 δαπανήθηκαν περισσότερα χρήματα για την αγορά αυτοκινήτων, κινητών τηλεφώνων και κλιματιστικών και λιγότερα χρήματα δαπανήθηκαν για την αγορά μουσικών συστημάτων hi-fi και συσκευών αναπαραγωγής CD. Τα επίσημα στατιστικά στοιχεία αποκαλύπτουν ότι το κόστος ζωής το 2019 αυξήθηκε σε σύγκριση με το 2018. Σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία που δημοσιεύθηκαν για το προηγούμενο έτος, ο δείκτης κόστους ζωής έφτασε περίπου το 0,8%. Από την άλλη, τα έξοδα για αλκοολούχα ποτά, καπνό, φαγητό και αναψυκτικά αυξήθηκαν, τα έξοδα για ρούχα και υποδήματα,

μεταφορές και στέγαση μειώθηκαν. Η μεγαλύτερη αύξηση του κόστους των τελευταίων δέκα ετών καταγράφηκε, το 2011.

-Αύξηση βίας και των εγκλημάτων μίσους σύμφωνα με έκθεση της Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Ελσίνκι

Η Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Ελσίνκι (HCHR) δημοσίευσε την ετήσια έκθεσή της για τα εγκλήματα μίσους στη Βόρεια Μακεδονία, στην οποία αναφέρεται ότι τα περισσότερα εγκλήματα μίσους είναι εθνοτικής φύσης. Από την 1^η Ιανουαρίου έως τις 31 Δεκεμβρίου 2019, η HCHR κατέγραψε 159 περιστατικά και εγκλήματα μίσους που δημοσιεύθηκαν στα μέσα ενημέρωσης ή στα δελτία της αστυνομίας. Από τον συνολικό αριθμό, μόνο 33 περιστατικά (20%) επιβεβαιώθηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών της Δημοκρατίας της Βόρειας Μακεδονίας ως εγκλήματα μίσους. Ωστόσο, αυτές οι περιπτώσεις περιλαμβάνονται στην έκθεση, δεδομένου ότι η HCHR χρησιμοποίησε και άλλες πηγές πληροφοριών. Η έκθεση δείχνει ότι από τα συνολικά 159 εγκλήματα μίσους, τα 135 παρακινούνται από την εθνικότητα. Άλλοι λόγοι που προκαλούν πράξεις μίσους είναι οι πολιτικές σχέσεις (15), ενώ για πρώτη φορά υπάρχουν και 2 περιστατικά λόγω σεξουαλικού προσανατολισμού. Από τον συνολικό αριθμό καταχωρημένων πράξεων (159), 136 σημειώθηκαν στην επικράτεια των Σκοπίων, κυρίως στους σταθμούς λεωφορείων. Σύμφωνα με την έκθεση της HCHR, τα θύματα είναι ως επί το πλείστον ανήλικοι σλαβικής ή αλβανικής καταγωγής. Σε σύγκριση με προηγούμενα έτη τα στοιχεία δείχνουν ότι μετά από αρκετά χρόνια ηρεμίας, οι σλαβικής και αλβανικής καταγωγής πολίτες της Βόρειας Μακεδονίας είναι πλέον πιο πιθανό να επιτεθούν ο ένας στον άλλο. Το πλήρες κείμενο της ετήσιας έκθεσης της HCHR μπορείτε να δείτε στον ακόλουθο σύνδεσμο: <https://mhc.org.mk/en/reports-en/annual-report-on-hate-crime-in-2019/>

-Χαμηλό το ποσοστό απασχόλησης των γυναικών στη Βόρεια Μακεδονία

Μια έρευνα που διεξήχθη από το Ινστιτούτο Οικονομικής Έρευνας και Πολιτικής "Finance Think" έδειξε ότι το ποσοστό απασχόλησης των γυναικών στη Βόρεια Μακεδονία είναι 35,8% και είναι πολύ χαμηλότερο από αυτό των ανδρών, το οποίο φτάνει το 54,4%. Το Ινστιτούτο επισημαίνει ότι μόνο το 44,6% των γυναικών που μπορούν να εργαστούν είναι ενεργές, ενώ η δραστηριότητα φτάνει το 69,2% μεταξύ των ανδρών.

-Στην 47^η θέση η Βόρεια Μακεδονία, ως προς την επιχειρηματική δραστηριοποίηση των γυναικών

Σύμφωνα με έρευνα της Ceoworld σχετικά με τις συνθήκες που επικρατούν παγκοσμίως για τις γυναίκες να ξεκινήσουν και να διαχειριστούν δικές τους επιχειρήσεις, η Βόρεια Μακεδονία κατατάσσεται στην 47^η θέση στον κόσμο. Στην περιοχή των Βαλκανίων, μόνο η Τουρκία και η Βοσνία-Ερζεγοβίνη κατατάσσονται χαμηλότερα από τη Βόρεια Μακεδονία, στην 60^η και 70^η θέση αντίστοιχα, ενώ η Ελλάδα, κατατάσσεται στην 28^η θέση. Οι τρεις καλύτερες χώρες για επιχειρηματική δραστηριοποίηση των γυναικών είναι η Σουηδία, η Δανία και οι Κάτω Χώρες, ενώ οι τρεις χειρότερες είναι η Κεντροαφρικανική Δημοκρατία, η Σομαλία και το Τσαντ.

-Αύξηση θνησιμότητας στη Βόρεια Μακεδονία, το 2019

Σε 25 χρόνια, η φυσική αύξηση του πληθυσμού στη χώρα έχει μειωθεί από 15.736, σε μείον 601 άτομα, σύμφωνα με στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας. Το 1994, καταγράφηκαν 15.736 περισσότερες γεννήσεις σε σχέση με τους θανάτους, ενώ το 2019 καταγράφηκαν 601 λιγότερες γεννήσεις σε σχέση με τους θανάτους. Τα στοιχεία της Κρατικής Στατιστικής Υπηρεσίας για την φυσική κίνηση του πληθυσμού το 2019 δείχνουν σταθερή μείωση της φυσικής ανάπτυξης τα τελευταία 25 χρόνια.

6. Εκδηλώσεις, εκθέσεις, επισκέψεις

(Λόγω της πανδημίας COVID-19 και της κατά συνέπεια συχνή ακύρωσης εκδηλώσεων στη Βόρεια Μακεδονία, το εν λόγω κεφάλαιο αντικαθίσταται με πληροφορίες που αφορούν στα μέτρα για τον περιορισμό της εξάπλωσης του κορωνοϊού.)

-Αμερικανική βοήθεια \$1,5 εκατ. για την καταπολέμηση του κορωνοϊού στη Βόρεια Μακεδονία

Η Βόρεια Μακεδονία έλαβε 1,5 εκατ. δολάρια από τις Ηνωμένες Πολιτείες για την καταπολέμηση του κορωνοϊού, ήτοι για εργαστηριακά συστήματα, παρακολούθηση και έλεγχο της εξάπλωσης της λοίμωξης, για τεχνικούς εμπειρογνώμονες, για επικοινωνιακή πολιτική υγείας και παρόμοια, σύμφωνα με εδώ μέσα ενημέρωσης (TV Kanal 5). Τα τελευταία 20 χρόνια, η συνολική αμερικανική βοήθεια στη Βόρεια Μακεδονία έχει ξεπεράσει τα 738 εκατ. δολάρια ΗΠΑ, εκ των οποίων 11,5 εκατ. δολάρια έχουν επενδυθεί στην υγειονομική περίθαλψη, σύμφωνα με δήλωση της USAID, προσθέτοντας ότι σχεδόν 10 εκατ. δολάρια ΗΠΑ από τις Ηνωμένες Πολιτείες προορίζονται για την καταπολέμηση του κορωνοϊού στα Δυτικά Βαλκάνια.

-Αλλαγή καταναλωτικής συμπεριφοράς λόγω πανδημίας, ως προς τις εξόδους και την κατανάλωση τροφίμων και ποτών

Όπως προκύπτει από στοιχεία που δημοσιεύουν εδώ μέσα ενημέρωσης, οι εταιρείες που παράγουν προϊόντα ζαχαροπλαστικής και αλκοολούχα ποτά αντιμετωπίζουν ήδη σημαντικές απώλειες, εξ' αιτίας της πανδημίας και των μέτρων που ακολούθησαν για τον περιορισμό της εξάπλωσης του κορωνοϊού και αυτό συνεχίζεται παρά το άνοιγμα των εγκαταστάσεων εστίασης και τροφοδοσίας. Ακόμη και με τα αρχικά κυβερνητικά μέτρα κατά της εξάπλωσης της ασθένειας Covid-19, που επέτρεπαν στα εστιατόρια να παραδίδουν φαγητό (με delivery ή take away), η κατάσταση επηρεάστηκε αρνητικά και εξ' αιτίας των κανονισμών της υποχρεωτικής απόστασης μεταξύ των επισκεπτών. Ακόμη και μετά την απόφαση για επαναλειτουργία των εστιατορίων, οι εγκαταστάσεις εστίασης μειώθηκαν δραστικά και ο κύκλος εργασιών εκτιμάται ότι μειώθηκε κατά το ήμισυ. Στατιστικά, ο κύκλος εργασιών των τροφίμων, ποτών και καπνού έχει ήδη μειωθεί, ονομαστικά κατά 13,8% και σε πραγματικούς όρους κατά 15,6%. Ειδικότερα, οι εγχώριοι παραγωγοί ποτών επηρεάζονται, επίσης, από τους περιορισμούς που τέθηκαν κατά τη διάρκεια της υγειονομικής κρίσης. Μέρος της βιομηχανίας τροφίμων, όπως τα αλκοολούχα ποτά, μπίρα και κρασί κλπ αποκλείονται από τη δυνατότητα αγοράς με ειδικές κάρτες που διέθεσε το κράτος στους ευπαθείς πολίτες για αγορά εγχώριων προϊόντων (κρατικό μέτρο για την τόνωση της εσωτερικής κατανάλωσης). Η επιχειρηματολογία για τον αποκλεισμό αυτών των προϊόντων βασίζεται στο γεγονός ότι το κράτος δεν πρέπει να ενθαρρύνει το εμπόριο αλκοόλ, το οποίο αποτελεί προϊόν ειδικού φόρου κατανάλωσης. Παράλληλα, οι εγχώριοι παραγωγοί αναψυκτικών και αλκοολούχων ποτών υποφέρουν, εξ' αιτίας της ακύρωσης πολλών εκδηλώσεων, συναυλιών και φεστιβάλ, μεταξύ των οποίων οικογενειακοί εορτασμοί και γάμοι. Ελπίδα για πιθανότητα μεγαλύτερου κύκλου εργασιών στο catering, δόθηκε από τα νέα πρωτόκολλα που εφαρμόστηκαν και τα οποία προβλέπουν την εξυπηρέτηση περισσότερων επισκεπτών ανά τραπέζι στα καταστήματα εστίασης. Σε γενικές γραμμές, ωστόσο, φαίνεται ότι έχει αλλάξει η καταναλωτική συμπεριφορά των πολιτών, και παρατηρείται προτίμηση σε συγκεντρώσεις κατ' οίκον και παράλληλη μείωση των εν γένει εξόδων για φαγητό ή ποτό.

-Κρατικές επιδοτήσεις για σχολικά είδη, ύψους 3.000 δηναρίων, σε οικογένειες χαμηλού εισοδήματος

Το Υπουργείο Παιδείας και Επιστημών δημοσίευσε στις 8 Αυγούστου 2020 πρόσκληση για μαθητές από οικογένειες χαμηλού εισοδήματος, που είναι εγγεγραμμένοι σε δημόσια γυμνάσια, να υποβάλουν αίτηση για επιδοτήσεις ύψους 3.000 δηναρίων για σχολικά είδη (σημειωματάρια, sketchbooks, στυλό, μολύβια, σακίδια, γόμες, ξύστρες μολυβιών, αριθμομηχανές, χάρακες, κλπ), σύμφωνα με διάταγμα, το οποίο εγκρίθηκε από την Κυβέρνηση τον Ιούνιο τ.ε.. Οι μαθητές ηλικίας 16 ετών και άνω μπορούσαν να υποβάλουν αίτηση για επιδότηση σχολικών διαδικτυακά, στον σύνδεσμο <https://digitalizirajse.mon.gov.mk/> ή αυτοπροσώπως στο Υπουργείο Παιδείας μέχρι τις 17 Αυγούστου τ.ε. Το Υπουργείο Παιδείας πρόκειται να δημοσιεύσει το αργότερο μέχρι τις 10 Σεπτεμβρίου τ.ε, τον κατάλογο των δικαιούχων επιδοτήσεων και να τον παραδώσει στις τράπεζες. Οι μαθητές θα έχουν προθεσμία μέχρι τις 15 Οκτωβρίου τ.ε για να χρησιμοποιήσουν τα κονδύλια επιδότησης, για να αγοράσουν σχολικά είδη. Τα χρήματα θα μεταφερθούν στην εγχώρια κάρτα τους, ενώ σε περίπτωση που δεν διαθέτουν θα εκδώσουν μία για τον σκοπό αυτό.

Η Προϊσταμένη

Παγόνα Λάρδα
Σύμβουλος ΟΕΥ Α'